

Odpowiedzi

Sojuszu Lewicy Demokratycznej

na pytania skierowane do partii politycznych delegujących swoich przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego

Odpowiedzi (w wersji kierunkowej) na zadane pytania. Rozwinięcie tych zagadnień odbywa się w ramach dyskusji programowej SLD.

Ad1)

SLD konsekwentnie opowiada się za zwiększeniem nakładów na badania naukowe, traktując je jako podstawę rozwoju gospodarczego. W każdym przypadku tworzenia średniookresowych celów budżetowych wspierać będziemy priorytetowe finansowanie badań naukowych. Istotne będą także śródkresowe oceny rozdziału środków między działaniami pośrednimi oraz działaniami bezpośrednimi w zakresie badań naukowych, które mogą owocować tworzeniem nowych linii budżetowych oraz zmianami w treści istniejących.

Ad2)

W pełni popieramy stanowisko zawarte we Wspólnej Deklaracji Konferencji Rektorów "Inwestycja w Badania Naukowe oraz Szkolnictwo Wyższe jest Inwestycja w Innowacyjny Potencjał Europy". Zgadzamy się, że w obliczaniu limitu deficytu budżetowego w budżetach krajowych nie powinny być uwzględniane inwestycje w modernizację i rozwój szkolnictwa wyższego, badań i innowacji. Obligatoryjne limity kwotowe dla tego typu inwestycji mogłyby być jedną z dróg dojścia do osiągnięcia przeznaczenia 3% PKB na rozwój szkolnictwa wyższego i badań naukowych

Ad3)

Z uwagi na konieczność nadania priorytetu badaniom naukowym i ze względu na konieczność kompleksowego spojrzenia na problematykę badań i innowacji, celowym wydaje się powołanie trzeciego organu doradczego, jakim mógłby być Europejski Komitet Innowacyjnego Potencjału Europy. Komisja Europejska w większym niż dotąd stopniu winna korzystać z potencjału intelektualnego i osobowego, jakim jest Stowarzyszenie Uniwersytetów Europejskich (EUA). Dobrym, choć niewystarczającym przykładem może być podpisane w lipcu 2012 przez EUA i Komisję Europejską Memorandum.

Ad4)

Europejska Przestrzeń Badawcza (ERA) jest głównym obszarem prowadzenia polityki naukowo-badawczej w UE. Niezbędna jest koordynacja polityk innowacyjnych między państwami członkowskimi, a także integracja tych polityk z polityką innowacyjną UE. Otwarta metoda koordynacji okazała się mało skuteczna. Konieczne dla dynamicznego rozwoju ERA jest

- wprowadzenie nowych dyrektyw europejskich,
- usprawnienie metod zarządzania na szczeblu unijnym,
- konsekwentny wzrost wydatków na badania i rozwój.

Ad5)

Autonomia badawcza uczelni jest wartością samoistną.

Ad6)

Mobilność studentów i absolwentów wymaga prócz działań bezpośrednich (konieczne są krajowe agencje wymiany studentów), także systematycznych prac nad wzmocnieniem systemów edukacyjnych państw członkowskich, systemów motywacyjnych dla młodych naukowców.

Ad7)

W roku 2014 na program Erasmus+ planuje się przeznaczyć kwotę 1,8 mld €. Wobec tak ograniczonych środków niezbędne są działania nie wymagające nakładów finansowych, a sprzyjające współpracy z krajami trzecimi na poziomie szkolnictwa wyższego. Należy do nich polityka wizowa państw członkowskich, właściwe programy adaptacyjne oraz aktywność służb dyplomatycznych.

Ad 8)

Należy przyjąć ustawowe rozwiązanie o stałym wzroście nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe w relacji do PKB. Ponadto w celu pozyskania środków pozabudżetowych niezbędne jest stworzenie systemów wsparcia dla podmiotów budżetowych w zakresie ulg fiskalnych różnego typu z działalności innowacyjnej, "dzielenia się" ryzykiem poprzez tworzenie funduszy dla innowacyjnych projektów budżetowych. Pewną stymulacją byłaby także zmiana prawa o zamówieniach publicznych tak, by jednym z głównych atutów przy wyborze oferty przetargowej był poziom jej innowacyjności.

Ad9)

System finansowania szkół wyższych uzależniony głównie od liczby studentów jest jedną z głównych przyczyn hamujących podniesienie jakości kształcenia. SLD od dawna postuluje dominację wag jakościowych nad ilościowymi w algorytmach służących obliczaniu dotacji dla uczelni.

Ad 10)

Utworzenie uniwersytetów badawczych jest konieczne. Wymaga to koncentracji nakładów, zasobów badawczych oraz inwestycji, w tym także w zagraniczną kadrę naukową. Zmienić się także musi profil działania uczelni, uwzględniający wiodącą działalność naukową. Należy rozważyć kierowanie na ten cel środków europejskich.